

L'Audiència tanca la causa d'Erkimia 26 anys després de la denúncia

La sentència de conformitat va ser el 2003 però l'empresa no ha pagat fins ara les indemnitzacions pels abocaments

El cas s'ha tancat judicialment, però la neteja dels vessaments encara continua. FOTO: JOAN REVILLAS

ÀNGEL JUANPERE
TARRAGONA

Han hagut de passar 26 anys perquè Erkimia fos castigada penalment pels abocaments que va fer a l'embassament de Flix. Ara, finalment. La Secció Segona de l'Audiència Provincial de Tarragona ha arxivat l'assumpte després que l'empresa hagi pagat la indemnització per la neteja del pantà a la qual fou condemnada per sentència de 2003. Una denúncia presentada el 1993 per la Fiscalia de Tarragona ha tardat més d'un quart de segle en resoldre's judicialment. Tot i així, a neteja del pantà encara continua, després de nombrosos entrebancs, començant per la corrupció que hi va haver a l'empresa responsable de la descontaminació de l'embassament, Acuamed. El fiscal que des d'un principi ha portat el cas, Ignacio Monreal, reconeix que possiblement és el cas que ha tardat més temps en resoldre's als jutjats de Tarragona.

El 2003, cinc dels sis directius d'Erkimia processats –es va excul-

par el president del consell d'administració– van acceptar la condemna després de l'acord de conformitat al qual van arribar el fiscal i les defenses. La pena va ser de sis mesos i un dia de presó i a pagar una multa de 30.100 euros cadascú com a autors d'un delicte contra el medi ambient. Faltava, però, quantificar la indemnització que havia de pagar l'empresa.

La quantificació del cost dels treballs de neteja és el que ha eternitzat l'assumpte als jutjats. Finalment es va arribar a un acord entre les parts. Segons la interlocutòria de la Secció Segona de l'Audiència Provincial de Tarragona, a la qual ha tingut accés el *Diari*, s'ha fet una transacció extrajudicial d'11.331.440,92 euros a la societat mercantil estatal Acuamed SA, l'encarregada de la neteja de l'embassament. Ercros també va pagar a l'Agència Catalana de l'Aigua 71.327,01 euros, el 5,228% del 1.348.795,67 euros que va haver de sufragar l'ACA.

Després d'aquests pagaments, i amb la conformitat de les parts, l'Audiència Provincial donà per

extingida la responsabilitat civil d'Ercros SA i va arxivar el cas.

Una sentència amb interrogants
La sentència de conformitat del 24 de febrer de 2003, a més de la pena de presó i la multa, també establia que, respecte a les riberes i fangs del riu Ebre, es determinarà, en execució de sentència, si hi va haver un increment significatiu de concentració de contami-

Cinc dels sis directius processats es van conformar amb sis mesos de presó

nants durant el període objecte de la querella, i es determinarà la responsabilitat civil final.

Precisament, la quantia de la indemnització és el que ha fet retardar més el poder concloure la causa. La denominada fase d'execució de sentència va ser molt feixuga. Durant aquest període han estat diversos el recursos pre-

sentats. L'empresa argumentava que la sentència no deia res que s'hagués produït dany al medi ambient.

«Contaminació greu»

La resposta de l'Audiència va ser contundent: segons la sentència dictada per conformitat entre totes les parts el 2003, «Erkimia SA, incomplint un gran nombre de preceptes legals, ha contaminat greument el medi ambient pels productes vessats tant al riu Ebre com a l'atmosfera, així com per les deficientes condicions d'emmagatzemament de productes tòxics, ocasionant un important perill per a la salut humana i per a la vida animal i vegetal, tant pel seu efecte directe a les immediacions com per la ingesta i risc amb aigua contaminada».

La interlocutòria de l'Audiència recull també que es van detectar «productes químics procedents de la fàbrica fins i tot a la desembocadura del riu esmentat». Els magistrats recordaven que la sentència condemnatòria relata els diferents tipus d'emissions contaminants

La vista oral Declaren quatre pèrits

El 4 d'octubre de 2006 es va fer una vista amb quatre pèrits nomenats pel tribunal. Havien de contestar una pregunta molt senzilla, tot i que finalment es va veure que no ho era tant: «Hi ha alguna manera de determinar si durant el període indicat –1998-2003– es van produir o no abocaments al riu per part d'Erkimia? Van dir que no.

Un dels pèrits va reconèixer que s'havien efectuat abocaments de mercuri «que tenien autorització, i que han anat al riu avall», fins al mar. Per això, una de les controvèrsies que va tornar a sortir va ser determinar quina era l'àrea d'influència d'Erkimia. Per a les defenses era solament l'embassament, però el fiscal ho allargava fins a la desembocadura de l'Ebre, on s'havien trobat, segons ell, residus procedents de la factoria.

Després d'escoltar els experts, el novembre l'Audiència va donar la raó al fiscal i apuntava que l'empresa havia de pagar la part proporcional del que havia de costar la neteja del riu. Però Ercros, seguint amb la seva estratègia, no hi va estar d'acord i el 12 de novembre va presentar un recurs de súplica davant el mateix tribunal.

efectuades entre dues dates concretes: 15 de setembre de 1998 –la data en que va entrar el vigor la normativa europea que sancionava aquest tipus de fets– i el 28 d'agost de 2003 –data de la denúncia de la Fiscalia de Tarragona–.

Els magistrats recorden que la sentència no condemna als processats pel fet que els vessaments realitzats provoquessin un dany al medi ambient o a les persones, sinó pel risc que aquests vessaments suposaven pels bens jurídics, «i és aquest risc generat el que és susceptible de ser indemnitzat».